

Vysoko efektívne učenie/ VEU

Mgr. R. Brédová
2025

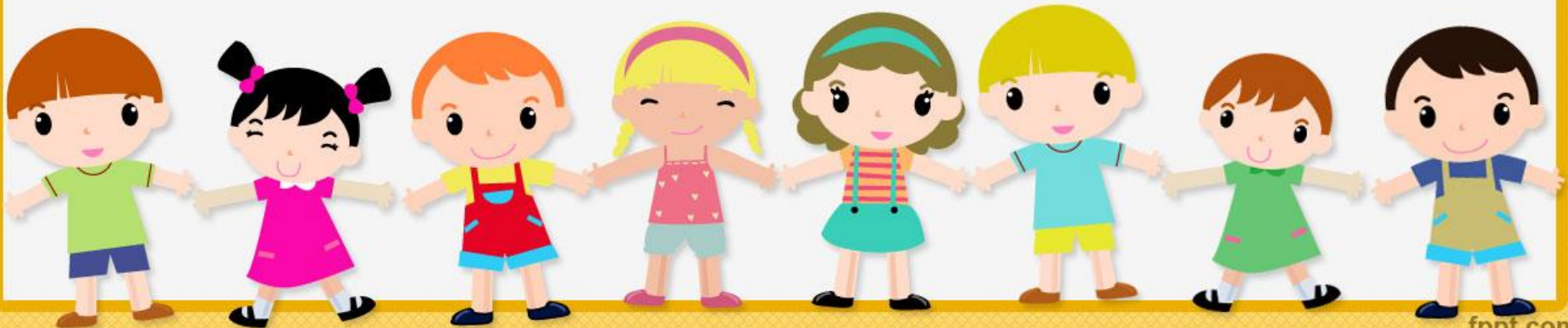
„Čokoľvek iné ako príprava na život je mrhanie času a úsilia tak žiakov ako aj učiteľov.“

S. Kovaliková

Charakteristika VEU

- **Inovačný vzdelávací model** schválený MŠ SR na základe výsledkov výskumu Štátneho pedagogického ústavu (1992-2001).
- **Autorky VEU Susan Kovalikova, Karen Olsen (USA)**
- **Odborný garant Asociácia S.Kovalikovej- vzdelávanie pre 21.storočie, Bratislava/ ASK**
- **Pôvodný názov Integrované tematické vyučovanie/ITV bol nahradený súčasným pomenovaním Vysoko efektívne učenie/VEU**

Základné prvky VEU

- **Integruje všetky princípy efektívneho učenia.** Vychádza z biológie učenia posledných desaťročí. Dôraz kladie nielen na vedomosti, ale v rovnakej miere aj na rozvoj osobnosti dieťaťa.
- Základnými prvkami sú **mozgovokompatibilné zložky učebného prostredia**: *bezpečné a podporujúce prostredie, zmysluplný obsah, bohatosť zážitkov „byť tam“, možnosť výberu, obohatené prostredie, spolupráca, adekvátny čas, okamžitá spätná väzba, dokonalosť, cielený pohyb.*
- **Päť stupňov zavádzania VEU**, ktoré na seba postupne nadväzujú a kvalitatívne zlepšujú výuku.

Prvý stupeň zavádzania VEU

- Uplatňovanie **pozitívneho riadenia triedy** a metodiky rozvoja **sociálnych a osobnostných kompetencií** ako súčasť kurikula, vytváranie základov pre kooperatívne učenie.
- V triede je **vytvárané neohrozujuce prostredie**. Žiaci začínajú preberať zodpovednosť za svoje správanie prostredníctvom používania životných zručností.
- Učiteľ používa **rôzne vyučovacie postupy** na doplnenie svojho priameho výkladu. Začína sa zavádzať **možnosť výberu pomôcok, materiálov**.

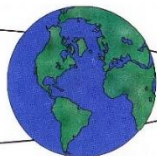

Vytváranie neohrozujúceho prostredia v triede

- **Vzťahy**- formovanie vzťahov medzi žiakmi a učiteľom na základe vzájomnej dôvery a rešpektujúcej komunikácie
- **Vedenie triedy**- tvorba spoločných postupov a noriem správania sa, dôsledná kontrola ich dodržiavania
- **Pravidlá správania**-nácvik, rozvoj, upevňovanie a hodnotenie **celoživotných pravidiel** (CP) a **životných zručností** (ŽZ) metodikou VEU

Celoživotné pravidlá

Dôveryhodnosť: Správať sa spôsobom, ktorý nás robí hodnými dôvery.

Pravdivosť: Stáť si za svojimi činmi, niešť za ne osobnú zodpovednosť.

Aktívne počúvanie: Počúvať zámerne a sústredene.

Nevysmievanie sa: Nepoužívať slová, činy, mimiku alebo gestá, ktoré by druhých degradovali, ponižovali alebo im ubližovali na cti.

Osobný najlepší výkon: Dať zo seba to najlepšie, v daných podmienkach a s existujúcimi materiálmi.

Životné zručnosti- ŽŽ

- Špeciálne schopnosti, ktoré prispievajú k tomu, že deti sa stávajú nielen múdrymi ale i dobrými ľuďmi.
- Prostredníctvom ich rozvoja je podporované správanie a konanie, ktoré **pomáha zvyšovať školskú úspešnosť** aj úspešnosť v živote mimo školy.
- Zvyšujú kvalitu života, sú nevyhnutné pre všetkých, **podporujú dosiahnutie maxima**, vyžadujú vyučovanie v činnosti, sú nadpredmetové.

Kategórie životných zručností

Vytváranie pozitívnych a podporujúcich medziľudských vzťahov

aktívne počúvanie, spolupráca, ohľaduplnosť, úcta, empatia, zmysel pre humor, akceptácia, kooperatívne riešenie problémov a konfliktov,...

Posilňovanie integrity osobnosti

zodpovednosť, dôveryhodnosť, pravdivosť,...

Podporovanie zdravého sebaobrazu

hrdosť, odvaha,...

Dosiahnutie najlepšieho osobného výkonu

organizácia, vytrvalosť, iniciatíva, snaha,...

Efektívne myslenie

zdravý rozum, flexibilita, nápaditosť,...

Cyklus rozvoja ŽZ metodikou VEU

1. **Definovanie problému**- Prečo sa nám nedarí? Ktoré ŽZ nám pomôžu? Výber ŽZ
2. **Zavedenie ŽZ**- Čo to znamená? Čo vidíš, čo počuješ? Čo ti to prinesie?
3. **Metódy rozvíjania ŽZ**- Výber vhodnej aktivity. Používanie v triede. Používanie mimo triedy.
4. **Hodnotenie**- Čo sa zlepšilo? Čo zostalo? Výber d'alšej ŽZ

Komunita- nástroj pozitívneho riadenia triedy

- Riadený rozhovor v kruhu, cieľom ktorého je navodenie správnej pracovnej atmosféry bez ohrozenia pomocou naučených pravidiel
- **Normy správania sa v komunitě:**
 - **Aktívne počúvanie**- pozorne počúvam toho, kto má slovo, sledujem ho pohľadom, neskáčem mu do reči.
 - **Nevysmievanie sa, úcta**- vážim si názor iných, nevysmievam sa z nedostatkov
 - **Právo zdržať sa**- nemusím sa vždy zapojiť
 - **Dôvera**- bez súhlasu rozprávajúceho nehovorím iným obsah jeho slov

Metódy práce v komunite

- Príklady z literatúry
- Vlastné zážitky
- Námety na diskusiu
- Cielené aktivity
- Hostia
- Brainstorming

Vysoko efektívne učenie v podmienkach ZŠ Park Angelinum

Odborným garantom VEU v podmienkach školy je Mgr. Brédová, certifikovaná lektorka Asociácie S.Kovalikovej- vzdelávanie pre 21.storočie v Bratislave.

Všetci učitelia 1. stupňa sú certifikovanými učiteľmi VEU, ktorí ho v podmienkach školy využívajú od roku 2004.

Autorský školský projekt **Kráľovstvo Angelpark** má za cieľ vytvorenie neohrožujúceho prostredia rozvojom vybraných životných zručností vo všetkých triedach 1.cyklu (1.-3.roč.)

- V každom ročníku sa vybraté životné zručnosti zavádzajú, rozvíjajú a hodnotia prostredníctvom komunit a cielených spoločných aktivít.
- *Pre zvýšenie motivácie* pre osobný rozvoj a *spolupatričnosti* k triede či škole sú organizované zábavné aktivity:
 - 1.roč. - *Imatrikulácia*- pasovanie prvákov za pážatá Kráľovstva Angelpark za prítomnosti rodičov.
 - 2.roč. - *Rytiersky turnaj*- zábavné medzitriedne aktivity zamerané na používanie životných zručností
 - 3.roč. - *Noc v škole*- nezvyčajné precvičovanie životných zručností počas jednej noci v školských priestoroch.

Mohlo by vás zaujímať

Predstavenie princípov VEU autorkou S.Kovalikovou (video):

- <https://www.youtube.com/watch?v=u37ByzX3rAY>
- <https://www.youtube.com/watch?v=MoKskJcxmj4>

Články venované VEU:

- <http://www.rodinka.sk/predskolak/skola-21-storocia/vysoko-efektivne-ucenie-podla-s-kovalikovej/>
- <https://mamaaja.sk/clanky/infosky/vysoko-efektivne-vzdelavanie>
- <http://www.etrend.sk/ekonomika/koniec-teroru-ako-naozaj-zlepsit-vzdelavanie-nasich-deti.html>

Zdroje

- Kovaliková, S., Olsenová, K. 1996. Integrované tematické vyučovanie - Model, 1.vydanie, Bratislava: Faber. 350 s. ISBN 80-967492-6-9.
- Vzdelávacie a propagačné materiály vytvorené lektormi ASK: T.Piovarčiovou, D.Gogolovou, Ľ.Bagálovou, R.Brédovou
- www.ask21.sk
- www.skola21.sk

